



PARLAMENTARNY
ZESPÓŁ DO SPRAW DRÓG WODNYCH
I TURYSTYKI WODNEJ
GMS/IDW-06-31/09

Warszawa, 20 kwietnia 2009 r.

**Prezydium Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Sprawozdanie z działalności Zespołu w 2008 roku

Zgodnie z postanowieniami, jakie zapadły podczas 25 posiedzenia Prezydium Senatu 16 września 2008 r. dotyczącymi przedstawiania corocznych sprawozdań z prac zespołów senackich i parlamentarnych, prezentujemy sprawozdanie z działalności Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej.

1. Powstanie Zespołu.
2. Posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej.
3. Konferencje Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej.
4. Pozostała działalność.

Ad. 1

Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej został utworzony w dniu 27 marca 2008 r. na podstawie art. 17 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, art. 8 Regulaminu Sejmu RP oraz art. 21 Regulaminu Senatu RP.

Uchwalony został regulamin, oraz wybrane zostały władze w osobach:

Senator Piotr Głowski – Przewodniczący,
Senator Jadwiga Rotnicka – Wiceprzewodnicząca,
Poseł Tomasz Piotr Nowak – Wiceprzewodniczący.

Ad. 2

Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej zbierał się i obradował w 2008 r. w Senacie RP na posiedzeniach:

- **w dniu 10 kwietnia 2008 r.** - pierwsze inauguracyjne posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej. Podczas posiedzenia wybrano Wicemarszałka Senatu Marka Ziółkowskiego na trzeciego Wiceprzewodniczącego Zespołu i senator Jadwigę Rotnicką na stanowisko Sekretarza Zespołu. Przewodniczącą Zespołu senator Piotr Głowski poinformował o konferencji prasowej,

która odbyła się 4 kwietnia w Poznaniu. Konferencja miała charakter informacyjny, informowała o powstaniu Zespołu i o głównych założeniach jego działalności. Konferencja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem mediów lokalnych i ogólnokrajowych. Przewodniczący Zespołu przedstawił główne cele prac zespołu koncentrujące się wokół ułatwień legislacyjnych w zakresie:

- uprawiania turystyki wodnej,
- inwestowania w drogi wodne, transport i turystykę wodną,
- produkcji jednostek pływających.

Podczas posiedzenia Zespołu omówiono szczegółowo kierunki działania i przedstawiono plan pracy na 2008 rok. Przewodniczący Zespołu poinformował, że rozpoczęto prace nad uzyskaniem opinii od podmiotów zainteresowanych zmianami legislacyjnymi związanymi z zakresem zadań Zespołu. Wstępne wyniki tych konsultacji zostaną przedstawione podczas planowanej na 29 maja br. konferencji pt. „Stan obecny oraz perspektywy rozwoju polskiej żeglugi śródlądowej w aspekcie ruchu turystycznego”. Podczas dyskusji członkowie Zespołu z zainteresowaniem odnieśli się do pomysłu zorganizowania „Study Tour” dla przedstawicieli mediów i ewentualnych inwestorów w celu uzyskania obiektywnej oceny możliwości inwestycyjnych na polskich drogach wodnych. Poparty został również pomysł pokazania parlamentarzystom za pomocą podobnego przedsięwzięcia, jak wygląda infrastruktura wodna w państwach posiadających rozwiniętą żeglugę śródlądową.

- **w dniu 10 lipca 2008 r.** – Przewodniczący Zespołu podsumował konferencję „Stan obecny oraz perspektywy polskiej żeglugi śródlądowej w aspekcie ruchu turystycznego”, która odbyła się w gmachu Senatu 29 maja br.

W odpowiedzi na prośbę Przewodniczącego Zespołu skierowaną do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, został przedstawiony program działań poprawy stanu i rewitalizacji dróg wodnych. Obecny na posiedzeniu Zespołu Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Pan Andrzej Sadurski przedstawił stopień przygotowania Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej do wykorzystania funduszy z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Do zadań z listy podstawowej zaliczono:

- Modernizacja śluz odrzańskich na odcinku będącym w zarządzie RZGW Wrocław - przystosowanie do kl. III drogi wodnej
- Odbudowa zabudowy regulacyjnej - przystosowanie do III kl. drogi wodnej
- Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Wrocław - województwo opolskie (155 pozycja listy indykatywnej)
- Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZW Wrocław - województwo dolnośląskie (156 pozycja listy indykatywnej)
- Modernizacja stopnia Chróścice - przystosowanie do III kl. drogi wodnej (158 pozycja listy indykatywnej) - przebudowa jazu iglicowego na klapowy
- Modernizacja stopnia Brzeg Dolny - przystosowanie do III kl. drogi wodnej (157 pozycja listy indykatywnej).

na posiedzeniu Zespołu pani Anna Wypych-Namietko Podsekretarz Stanu Ministerstwa Infrastruktury wyraziła wielką nadzieję, że dzięki współpracy Ministerstwa Wodnego, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, dobrej współpracy międzyresortowej i Zespołowi uda się opracować plan rewitalizacji dróg wodnych. Dzięki tej współpracy możliwe będzie wypracowanie projektu „Plan wieloletni rewitalizacji polskich, wodnych dróg śródlądowych”.

- **w dniu 25 września 2008 r.** –tematem posiedzenia była opracowywana przez Ministerstwo Środowiska Strategia Gospodarowania Wodami do 2030 r. ściśle związana z Dyrektywą Wodną. W związku z licznymi uwagami, jakie napłynęły do Przewodniczącego Zespołu od armatorów, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej, Izb związanych z żegluga śródlądową, skierowana została prośba do przedstawiciela Ministerstwa Środowiska, aby żegluga śródlądowa nie była traktowana jako niepotrzebna część gospodarki w Polsce. Dziedzina ta jest wspierana przez Unię Europejską i bardzo rozwinięta na zachodzie. Przewodniczący zaznaczył, iż Ministerstwo Infrastruktury jest otwarte na wspieranie planów, które byłyby oparte na podobnych zasadach, jak: Ochrona Brzegów Morskich, Odra 2006, w których mowa byłaby o ochronie konkretnych rzek. Przewodniczący sugerował, aby zacząć prace rewitalizacji od kilku rzek i zapisać to w formie ustawy do Programu Wieloletniego. Zdaniem Przewodniczącego Odrę należy doprowadzić do IV klasy żeglowności, a pozostałe tzn. Wartę, Noteć, Górną Wisłę do II klasy. Plan taki należałoby realizować na przestrzeni co najmniej dziesięciu, piętnastu lat.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Pan Maciej Trzeciak potwierdził, iż przygotowywany jest dokument strategiczny przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej uwzględniający elementy żeglugi śródlądowej i wypełniający zobowiązania unijne. Uwzględnia on różne aspekty żeglugi śródlądowej w różnym ujęciu. Dokument ten ma różnicować odcinki największych rzek, ale również skupia się na fragmentach rzek, cieków wodnych o niewielkich możliwościach transportowych. Uczestnicy spotkania zasugerowali przeprowadzenie konsultacji społecznych mając na uwadze walory przyrodnicze terenów, na których mają wystąpić inwestycje. Sugerowano również, aby odbyła się debata publiczna w związku z opracowywanym dokumentem przez Ministerstwo Środowiska. Przewodniczący Zespołu zaproponował, aby miejscem takiej debaty był Parlament, jako pomost między zainteresowanymi stronami. Podczas takiej debaty wyrażone opinie i uwagi pozwolą na wypracowane jak najlepszego rozwiązania. Przewodniczący Zespołu zadeklarował pomoc w pracach nad powstającym projektem.

- **w dniu 20 listopada 2008 r.** – Przewodniczący poinformował członków Zespołu, iż w odpowiedzi na oświadczenie skierowane do Ministra Środowiska dotyczącego przeprowadzenia wspólnej debaty w Parlamencie dotyczącej projektu Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami otrzymał akceptację Ministra Macieja Nowickiego.

Podczas posiedzenia w odpowiedzi na prośbę Przewodniczącego Zespołu skierowaną do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, została przedstawiona *Koncepcja rewitalizacji połączenia Wisła-Odra na II klasę drogi wodnej do celów turystycznych*. W niniejszej koncepcji omawia się głównie tzw. wariant minimalny, polegający na rewitalizacji drogi wodnej Wisła-Odra i w tym celu konieczne do jego realizacji prace. Przedstawione są w nim niezbędne wydatki na wykonanie robót, a także możliwe uwarunkowania, które należy uwzględnić przy ich realizacji w celu radykalnej poprawy istniejącego stanu drogi wodnej i jej infrastruktury. Głównym założeniem opracowania jest przywrócenie i utrzymanie na tej drodze wodnej warunków odpowiadających II klasie śródlądowych dróg wodnych. Szlak ten został wybrany jako pierwszy ze względu na najniższe koszty związane z przywróceniem życia gospodarczego na tym szlaku. Jest on również najważniejszy dla polskiego i europejskiego systemu wodnego. Przewidywany koszt 880 mln PLN w perspektywie wydatków na najbliższe 10 lat wydaje się kwotą niewygórowaną, mając na uwadze ewentualne korzyści rozwoju sześciu województw

(dolnośląskie, lubuskie, zachodnio-pomorskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie).

Ponadto Przewodniczący poinformował, iż w Ministerstwie Sportu i Turystyki trwają prace nad ustawą *o sporcie*, która przewiduje rezygnację z kontroli i nadzoru nad uprawianiem turystyki wodnej ograniczając te zadania wyłącznie do sportu kwalifikowanego. Ministerstwo Infrastruktury wprowadzi odpowiednie zmiany w ustawie *o żegludze śródlądowej*, które będą zbliżone do obowiązujących obecnie. W turystyce wodnej proponuje się wprowadzenie zwolnienia dla tzw. „hausbootów” (w Polsce nazywanych barkami czarterowymi).

Ad. 3

Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej zorganizował w 2008 r. w Senacie RP konferencję:

- „*Stan obecny oraz perspektywy polskiej żeglugi śródlądowej w aspekcie ruchu turystycznego*”, która odbyła się 29 maja 2008 r. W konferencji udział wzięli przedstawiciele Urzędów Żeglugi Śródlądowej, Polskiej Izby Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych, parlamentarzyści oraz reprezentanci samorządu terytorialnego. Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej senator Piotr Głowski przedstawił główne motywy utworzenia Zespołu, powiedział, że Zespół nie zamierza tworzyć nowych papierowych strategii, lecz krok po kroku dążyć do rewitalizacji szlaków wodnych. Odbudowa dróg wodnych powinna stać się priorytetem państwa. Wprowadzić też należy ułatwienia legislacyjne do uprawiania turystyki wodnej. Konferencja cieszyła się wielkim zainteresowaniem, o czym świadczyło liczne przybycie gości (ok. 180 osób). W dyskusji głos zabrano około 30 osób, była ona bardzo barwna i zostawiła pewien niedosyt. Niemniej jednak pokazała jak wiele jest do zrobienia w obszarze dróg wodnych w aspekcie turystyki wodnej i nie tylko.

Był współorganizatorem:

- *rejsu promocyjnego Ujście-Czarnków*, który odbył się 28 lipca 2008 r. Rejs współorganizował Związek Miast i Gmin Nadnoteckich.

oraz współorganizatorem konferencji:

- *"Wodne szlaki turystyczne Warmii i Mazur-szanse i zagrożenia"*, która odbyła się w dniach 29-30 września 2008 r. w Piszcu. Konferencję zorganizował Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej oraz Jacek Protas Marszałek województwa warmińsko-mazurskiego. W konferencji pod patronatem Wicemarszałka Senatu Marka Ziółkowskiego wzięli udział m.in.: senator Marek Konopka, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury Anna Wypych-Namietko, Jan Maścianica Wicewojewoda Warmińsko-mazurski, Wojciech Kot Prezes Polskiej Izby Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych, senatorowie, posłowie i samorządowcy. Uczestnicy mówili o szansach i zagrożeniach dla rozwoju regionu, o budowie nowego kanału, który doprowadzi do połączenia jeziora Śniardwy i Niegocin oraz o bezpieczeństwie na wodzie i rozwiązaniach legislacyjnych dotyczących turystyki wodnej.

Wiele uwagi poświęcono kwestiom stanu bezpieczeństwa na wodzie oraz rozwiązaniom legislacyjnym dotyczącym turystyki wodnej. Służby ratownicze określiły stan bezpieczeństwa wodniaków jako zadowalający, aczkolwiek wszyscy

prelegenci wskazywali na konieczność doposażenia jednostek w sprzęt specjalistyczny. To podniosłoby efektywność dobrze wyszkolonych i przygotowanych służb ratowniczych.

Po zakończeniu obrad uczestnicy konferencji udali się do Olecka, gdzie w stoczni jachtowej mieli okazję zapoznać się z technologią budowy sprzętu jachtowego. Rozmowy w Olecku dotyczyły problemów polskiego przemysłu jachtowego.

Konferencja "Wodne szlaki turystyczne Warmii i Mazur - szanse i zagrożenia" stała się inspiracją do działań na rzecz rozwoju nowych dróg wodnych. Zarówno członkowie Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej jak i samorządowcy Warmii i Mazur podkreślali, iż budowa kanału Tyrkło-Buwełno to poważna szansa dla rozwoju turystyki.

Ad. 4

- Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej był autorem „Ankiety 10 punktów”. Wśród pierwszych celów Zespół postawił sobie zadanie zbadania stanu obecnie obowiązujących przepisów dotyczących dróg wodnych, sportów wodnych i turystyki wodnej. Ankieta miała na celu ustalenie najważniejszych problemów, z jakimi borykają się bezpośredni wykonawcy tego prawa. Pozwoliłoby to na podjęcie prac nad konkretnymi zapisami i doprowadzenie do wprowadzenia ułatwień legislacyjnych w tym zakresie. Zespół zaprosił do udziału w „Ankiecie 10 punktów” Urzędy Marszałkowskie, Urzędy Wojewódzkie, Regionalne Zarządy Dróg Wodnych, Starostwa Powiatowe i Urzędy Miast, Urzędy Żeglugi Śródlądowej, Stocznie, instytucje państwowe i niezależne związki oraz stowarzyszenia powiązane z wodniactwem. Szeroką grupą, która podjęła trud odpowiedzi byli prywatni armatorzy i przedsiębiorcy działający w branży wodnej.

Najważniejsze uwagi, zastrzeżenia i problemy, jakie zostały wskazane w „Ankiecie 10 punktów”:

- Polska nie ratyfikowała umowy AGN dot. śródlądowych dróg wodnych o charakterze międzynarodowych szlaków wodnych,
- konieczność zwiększenia funduszy na utrzymanie i eksploatację istniejących szlaków wodnych (stopni, śluz, jazów, zbiorników zgodnie z klasyfikacją śródlądowych dróg wodnych podaną w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002 r.) Zgodnie zaznaczają, że obecnie otrzymywane środki finansowe z budżetu państwa na utrzymanie wód i budowli wodnych nie pozwalają na zachowanie parametrów dróg wodnych, jakie mają obowiązek utrzymywać zgodnie z wytycznymi na swoim terenie. Brak środków finansowych nie pozwala się wywiązywać z zadań, jakie w swej realizacji mają zapisane RZGW, brak ich wykonywalności powoduje piętrzenie się problemów i stwarzanie zapór, które uniemożliwiają dalsze działa mające na celu stworzenie płynnie funkcjonującej żeglugi śródlądowej na wodach Rzeczypospolitej Polskiej,
- rozdrobnienie w administrowaniu drogami wodnymi i zróżnicowanie kompetencji jednostek odpowiedzialnych za drogi wodne. Chodzi tu o dokładne określenie czynności zastrzeżonych dla poszczególnych ministerstw z rozsądnym podziałem, tak, aby nie wykluczały się wzajemnie ani nie blokowały. Gdyż obecnie jest sytuacja taka, że Ministerstwo Środowiska odpowiada za utrzymanie dróg wodnych i ich rozwój, oraz zarządza nimi poprzez RZGW. Natomiast

Ministerstwo Infrastruktury odpowiada za politykę rozwoju żeglugi śródlądowej i dróg wodnych, ustanawia przepisy na nich obowiązujące i egzekwuje je za pomocą Urzędów Żeglugi Śródlądowej,

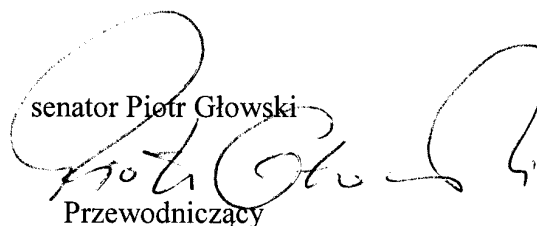
- brak wykształconej nowej kadry, brak perspektyw żeglugi śródlądowej zniechęca młodzież do angażowania się w staże i prace na statkach rzecznych. Brak adekwatnej do zakładanych chęci rozwoju żeglugi śródlądowej liczby szkół, które szkoliłyby na odpowiednim poziomie i przygotowywały późniejszą kadre,
- brak wystarczającej i spełniającej podstawowe wymogi infrastruktury, bez której nie możliwe jest uprawianie żeglugi śródlądowej w Polsce,
- starzenie się floty i brak nowych jednostek pływających wpływa negatywnie na możliwości rozwoju żeglugi. Mała konkurencyjność przewozu towarów drogami wodnymi z tradycyjnym ruchem tranzytowym powoduje upadek i nie rentowność firm zajmujących się transportem wodnym,
- zmiana istniejącej infrastruktury bezpośrednio mającej wpływ na pływanie rzekami, min. przebudowa za niskich mostów,
- problem współpracy polsko – niemieckiej na wodach granicznych. Konieczne jest zakończenie wieloletnich negocjacji i podpisanie stosownej umowy regulującej i zobowiązującej obie strony do modernizacji i rewitalizacji rzeki po swojej stronie, jak również modernizacji zabudowy oddziałującej w istotny sposób na całą żeglugę śródlądową na tym obszarze,
- rozwiązanie sprawy Funduszu Żeglugi Śródlądowej. Środki pozyskiwane z tytułu uiszczania opłat za korzystanie z dróg wodnych oraz od niedawna za korzystanie ze środków transportu, środki te nie wpływają na fundusz rozwoju a wpłacane są na min. Fundusz Środowiska i Gospodarki Wodnej. Gdzie absurdem jest, dofinansowywanie przez Fundusz Ochrony Środowiska organizacji ekologicznych, które walczą z regulacją rzek i żeglugą śródlądową,
- uregulowanie przepisów dotyczących kryteriów rejestracji dla statków sportowych i rekreacyjnych używanych na morzu i na śródlądziu,
- żeglarskie książeczki pracy powinny mieć takie same rubryki jak niemieckie, zgodne z normami UE,
- dokumenty kwalifikacyjne powinny mieć portatywny format naszego dowodu osobistego, a nie formatu A-4,
- dokumenty rejestracyjne statków przynajmniej w dwóch językach, sugestia drugiego języka niemieckiego,
- podniesienie problemów gospodarki wodnej w Polsce do poziomu ważnych spraw gospodarczych i społecznych oraz doprowadzenie do wprowadzenia Strategii Gospodarki Wodnej do Narodowego Planu Rozwoju oraz do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2008-2013,
- uproszczenie procedury uzyskiwania uprawnień, pozwalających na poruszanie się jednostkami pływającymi po drogach śródlądowych, także turystom z innych krajów. /sugestia: najlepszym wyjściem byłoby zniesienie ich/,
- przygotowanie na poziomie parlamentarnym ustawy, która będzie regulować możliwe interakcje pomiędzy rozwojem turystyki wodnej a obszarami Natura 2000,
- wprowadzenie ułatwień proceduralnych i inwestycyjnych dla przedsiębiorców, zainteresowanych budową marin na drogach wodnych,
- zmiany legislacyjne wyjaśniające wszelkie sporne kwestie i nakreślające prawidłową drogę rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce.

- Członkowie Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej uczestniczyli w uroczystym otwarciu X edycji Targów Żeglarsstwa i Sportów Wodnych Boatshow, które odbyły się 13 listopada 2008 r. w Poznaniu. Targi zorganizowane zostały przez firmę Interservis oraz Międzynarodowe Targi Poznańskie. Po otwarciu targów odbyło się spotkanie, w którym, obok członków Zespołu, uczestniczyli przedstawiciele: Polskiego Związku Żeglarskiego, Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego oraz Polskiej Izby Przemysłu Jachtowego. Tematami poruszonymi podczas spotkania było bezpieczeństwo na wodzie, szkolenie zawodowe i oświata w przemyśle jachtowym oraz sprawy dotyczące uprawnień.
- Parlamentarny Zespół ds. Dróg Wodnych i Turystyki Wodnej przyjął patronat nad IX Zimowym Spływem Kajakowym po Drwęcy i Welu organizowany w dniach 29 stycznia – 1 lutego 2009 r. przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Nowomiejskiej z Nowego Miasta Lubawskiego.
- Zespół prowadzi szeroko zakrojoną działalność związaną z pracami legislacyjnymi dotyczącymi przedmiotu zainteresowań Zespołu. Poszukując nowych pomysłów i rozwiązań legislacyjnych, w Senacie i Ministerstwach odbyło się kilkadziesiąt spotkań i konsultacji z przedstawicielami ministerstw i różnych środowisk: samorządem lokalnym, stowarzyszeniami, uczelniami, środowiskami armatorów, wodniaków itd. Zespół prowadzi stałą współpracę z Polską Izbą Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych, Polskim Związkiem Żeglarskim oraz z Polskim Związkiem Motorowodnym i Narciarstwa Wodnego. Trwają prace przygotowawcze do nowych aktów prawnych. Zespół aktywnie uczestniczy w spotkaniach organizowanych nie tylko w Senacie, ale również na terenie całej Polski. Dotychczasowa działalność Zespołu udokumentowana jest na senackiej stronie internetowej i branżowych forach internetowych.

Sporządził:

Monika Czajka, GMS/DP

Agnieszka Wardawa, GMS/DP

senator Piotr Głowski


Przewodniczący

Parlamentarnego Zespołu ds. Dróg Wodnych
i Turystyki Wodnej